

Dr hab. n. med. Hady Razak Hady
I klinika Chirurgii Ogólnej Endokrynologicznej
Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku
ul. M. Skłodowskiej - Curie 24a
15-276 Białystok

Ocena

rozprawy doktorskiej

mgr Wojciecha Edwarda Wieczorka

Rozprawa doktorska zatytułowana: *"Ocena wpływu wybranych czynników determinujących jakość resuscytacji krążeniowo-oddechowej"* to wnikliwa i głęboka analiza czynników wpływających na stopień umiejętności personelu medycznego w zakresie resuscytacji krążeniowo - oddechowej w warunkach symulacji medycznej.

Nagle zatrzymanie krążenia (Sudden Cardiac Arrest - SCA) pozostaje dużym problemem medycznym i od wieków jest główną przyczyną zgonów w Polsce, Europie i na świecie. Globalna sytuacja epidemiologiczna zatrzymania krążenia jest dramatyczna i wciąż obserwuje się wzrost śmiertelności, które utrzymuje się na pierwszym miejscu wśród chorób układu krążenia. Choroba dotyczy częściej płci męskiej i występuje w 7-8 dekadzie życia, ale w piśmiennictwie krajowym, europejskim i północno amerykańskim notuje się nie co wcześniejsze występowanie u mężczyzn (6-7 dekada), a u kobiet (7-8 dekada).

Zatrzymania krążenia występuje z powodu wiele czynników sercowopochodnych i poza sercowopochodnych. Najczęściej spotykaną przyczyną SCA (90-95%) jest choroby wieńcowa, kardiomiopatia spowodowana ogólną miażdżycą. Występowania SCA u dzieci spotykane jest bardzo rzadko i najczęstszą jej przyczyną jest ciężka postać hipoksji.

Jak opisują towarzystwa światowe zajmujące się tym zagadnieniem patogeneza SCA inna u dzieci i dorosłych, co doprowadzi do odmiennego postępowanie w czynności resuscytacji.

Pracę *"Ocena wpływu wybranych czynników determinujących jakość resuscytacji krążeniowo-oddechowej"* uważam za cenną próbę badawczą, która przyczynia do rozwoju wiedzy naukowo - klinicznej.

Przedstawiona do oceny rozprawa doktorska składa się z cyklu czterech pełnotestowych publikacji oryginalnych i dwóch listów do redakcji o charakterze badawczym, poświęconych temu tematowi. Publikacje i rozprawa doktorska, zostały dokładnie zrecenzowane zgodnie z wymogami dobrze punktowanych czasopism naukowych. Praca obejmuje 132 strony edycji komputerowej z zamieszczonymi w tekście: spisem treści, streszczeniami w języku polskim i angielskim, wstępem, celem pracy, 6 kopiami opublikowanych prac, podsumowaniem i wnioskami, 8 rycinami, 101 pozycjami piśmiennictwa oraz oświadczeniami współautorów.

Układ tekstu pracy jest typowy i zgodny dla tego rodzaju opracowań naukowych, ze stosownym podziałem na rozdziały odpowiednio tematycznie związane z treścią.

Dość obszerny wstęp zajmuje 11 stron. Autor w ciekawy sposób przedstawił rys historyczny metody resuscytacji krążeniowo-oddechowej, jej stosowania w praktyce medycznej w warunkach szpitalnych i w terenie. W dobrym stylu opracował także ostatnio opublikowane wytyczne w SCA przez Europejską Radę Resuscytacji i Amerykańskie Towarzystwa Kardiologicznego dotyczące zarówno dorosłych i dzieci. Nie zwykle ważnym aspektem w postępowaniu resuscytacji krążeniowo - oddechowej w warunkach symulacji medycznej jest sprzęt i narzędzia, które autor omówił szczegółowo i dużą starannością. Doktorant wykazał się znajomością piśmiennictwa światowego i krajowego oraz międzynarodowych rekomendacji tego postępowania, co dało niezbędne uzasadnienie podstaw teoretycznych i praktycznych jego opracowania i wyboru metod badawczych. W rozdziale „Podsumowanie i wnioski” w których doktorant przedstawia, metody, wyniki i dyskusję na podstawie czterech pełno testowych publikacji oryginalnych i dwóch listów redakcyjnych cechują się wysokim poziomem warsztatu naukowego.

Celem pierwszej pracy, w której uczestniczyło 100 studentów szóstego roku wydziału lekarskiego była ocena wpływu czynników antropometrycznych oraz składu masy ciała na jakość ucisków klatki piersiowej w czasie symulowanej resuscytacji krążeniowo – oddechowej. W trakcie badania uczestnicy wykonali dwuminutowy cykl resuscytacji krążeniowo – oddechowej i monitorowano parametry jakości resuscytacji. Oceniono skład ciała za pomocą analizatora masy ciała Tanita MC-980. W drugim badaniu randomizowano krzyżowym brało udział 29 ratowników medycznych, którzy wykonywali dwu minutowe czynności porównując dwie techniki resuscytacji osoby dorosłej w warunkach symulowanych. Stosowano zaawansowany manekin resuscytacyjny Advanced Skill Trainer firmy Laerdal, gdzie ratownik prowadzący czynności resuscytacyjne znajduje się z boku lub zza głową poszkodowanego. W następnej pracy będącej kontynuacją drugiego badania

uczestniczyły 34 pielęgniarki z stażem zawodowym powyżej 5 lat, zgodnie z wytycznymi Amerykańskiego Towarzystwa Kardiologicznego z 2015r. W badaniu czwartym w którym uczestniczyło 60 lekarzy, wykonujących resuscytację bezprzyrządową została oceniona jakość ucisków klatki piersiowej z wykorzystaniem asystenta resuscytacji TrueCPR .

W następnym badaniu prowadzone przez 39 pielęgniarek, które ukończyły pozytywnie kurs BLS porównano jakość ucisku klatki piersiowej wykonywanym przez pielęgniarki z wykorzystaniem, bądź bez wykorzystania urządzenia CPREzy.

W szóstym badaniu, w którym brało udział dwadzieścia trzy-osobowych zespołów wykonujących dziesięć minutowe zaawansowane zabiegi resuscytacyjne w warunkach symulowanych oceniono jakości resuscytacji w oparciu o czynnik CCF. Czynności wykonywane w różnych czterech randomizowanych krzyżowych scenariuszach.

W pracach oryginalnych i listach redakcyjnych wyniki uzyskane, zostały zakodowane w programie Microsoft Excel, a następnie zostały poddane analizie statystycznej z wykorzystaniem pakietu statystycznego statistica dla Windows wersja 12EN i 13,1EN.

Analiza wyników z przeprowadzonych badań została szczegółowo przedstawiona w pracach składających się w rozprawę doktorską. Rozdziały : cele, metody i wyniki pracy można traktować w pełni zrealizowane, tak w formie tekstowej jak i postaci tabel, wykresów, figur i rycin.

Zastosowane oryginalne metody badawcze dotyczące ocena wpływu wybranych czynników determinujących jakość resuscytacji krążeniowo-oddechowej, skutkowały znaczącą poprawą umiejętności i doświadczenia personelu medycznego. Badania prowadzone w oparciu o nowoczesny warsztat badawczy, można uznać jako wartościowe i na wysokim poziomie.

Dyskusja stanowiąca ważną część opracowania dowodzi dojrzałości naukowej doktoranta. Autor przedstawił własne wyniki w kontekście rezultatów innych autorów z kraju i ze świata. Trafne dobrał cytowane piśmiennictwo, co pozwoliło umieścić uzyskane przez niego rezultaty w jasnej i szerszej perspektywie.

We wnioskach doktorant dokonał uzasadnionej rekapitulacji wyników przeprowadzonych badań.

W rozdziale Piśmiennictwo autor zebrał 101 pozycje. Zostały one starannie wyselekcjonowane, a ich cytowanie jest jak najbardziej trafne i celowe. Znalazły się tam najbardziej istotne i niezbędne z punktu widzenia wartości całej rozprawy pozycje historyczne oraz najbardziej aktualne, współczesne doniesienia dotyczące tematyki.

Z obowiązku recenzenta przedstawiam moje uwagi wobec rozprawy doktorskiej:

- w niektórych miejscach pracy doktorskiej stosowany pospolity język,
- Warto umieścić niektóre tabele z publikacji w pracy,
- można bardziej rozbudować wnioski,
- używanie błędne skrótów np. 2-min, 10-min .

Wyżej wymienione błędy nie umniejszają wartości pracy i są łatwe do poprawienia podczas przygotowania do druku.

Podsumowanie

Przedstawiona praca mgr Wojciecha Edwarda Wieczorek pt.: *"Ocena wpływu wybranych czynników determinujących jakość resuscytacji krążeniowo-oddechowej"* stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego i spełnia kryteria rozprawy doktorskiej zgodnie z wymogami Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym. Zakres opracowanych zagadnień mieści się w dziedzinie nauk o zdrowiu. Wnioskuje zatem o dopuszczenie mgr Wojciecha Edwarda Wieczorek do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

W mojej opinii praca doktorska zasługuje na wyróżnienie.

dr hab. med.
Hady Kazak Hady
specjalista chirurgii ogólnej
2009244